

Part Code ST1316

R

G

B

WH

GR

BL

Grey Scale #13

C

M

Y

K

DANES-PICTA.COM

A

1

2

3

4

5

6

M

8

9

10

11

12

13

14

15

B

17

18

19

lwe (30)

63 *Big* *382*

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

747

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Dotyczy
07895

TAJNE

Egz. Nr *12*

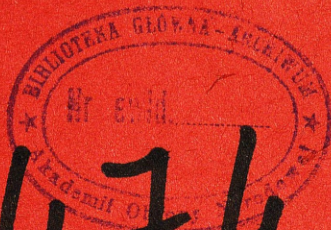
12M

mjr TRZAŃSKI

**Właściwości organizacji i prowadzenia
walki obronnej przez pp w rejonie umocnionym**

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
BIBLIOTEKA TAJNA
II

010813

12474

REMBERTÓW

KWIECIEŃ

1956

lwo (30) 63 *Diuj*
382

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

TAJNE

Egz. Nr *124*

747

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Data:

07855

mjr TRZĄSKI

**Właściwości organizacji i prowadzenia
walki obronnej przez pp w rejonie umocnionym**

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
BIBLIOTEKA TAJNA

010813

12474

REMBERTÓW

KWIECIEŃ

1956

akad. Prot. nr. 12357 Pen.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ.

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY TAKTYKI OGÓLNEJ

/-/ STRASSER, płk
Dnia 7.4.1956 r.

T A J N E

Egz.nr... 124

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. br. K. Świerczewskiego
Dział

mjr TRZASKI

Nr 07855

TEMAT nr 33 T.O.

"Właściwości organizacji i prowadzenia walki obronnej
przez pułk piechoty w rejonie umocnionym".

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Świerczewskiego

BIBLIOTEKA TAJNA

010813

Nr ewid.

Rembertów

grudzień

1955 r.

PLAN WYKŁADU

=====

- Temat 33 " Właściwości organizacji i prowadzenia walki obronnej przez pułk piechoty w rejonie umocnionym".
1. Charakterystyka i rozbudowa rejonu umocnionego.
 2. Właściwości organizacji obrony przez pułk piechoty w rejonie umocnionym :
 - a/ Szerokość i głębokość odcinka obrony pułku piechoty w RU.
 - b/ Ugrupowanie bojowe pułku piechoty.
 - c/ Właściwości użycia artylerii czołgów, saperów i pododdziałów miotaczy ognia.
 - d/ Właściwości zabezpieczenia bojowego działek.
 - e/ Właściwości organizacji współdziałania.
 - f/ Organizacja punktów dowodzenia i łączności.
 - g/ Zabezpieczenie polityczne obrony pp w rejonie umocnionym.
 3. Prowadzenie walki obronnej przez pułk piechoty w rejonie umocnionym :
 - a/ Odparcie ataku piechoty i czołgów przed przednim skrajem.
 - b/ Likwidacja skutków napadu atomowego.
 - c/ Walka w głębi pułkowego odcinka obrony.
 - d/ Walka o utrzymanie punktów oporu.
 - e/ Manewr siłami i środkami.
 - f/ Wykonanie kontrataku.
 4. Wnioski ogólne.

1. Charakterystyka i rozbudowa rejonu umocnionego.

Rejon umocniony jest to część terenu z uprzednio rozbudowanym systemem żelazo-betonowych, pancernych, drewniano-ziemnych i innych budowli obronnych powiązanych ze sobą systemem rowów ciągłych i przejść podziemnych oraz wszelkiego rodzaju zapór, przeznaczony do długotrwałej obrony /Reg. Pol. § 716/.

Rejon umocniony stanowi jeden z podstawowych elementów inżynierskiej rozbudowy teatrów działań wojennych.

Zawczasu przygotowany system rubieży obronnych i rejonów pozwala organizować na nich małymi siłami długotrwałą i uporczywą obronę, co w konsekwencji ułatwia dowodzenie i umożliwia wykonanie ważnych operacyjno-strategicznych zadań zarówno w początkowym okresie wojny, jak i w toku jej trwania.

Doświadczenia minionych wojen, a w szczególności Wielkiej Wojny Narodowej Związku Radzieckiego wykazały, że struktura obrony rejonów umocnionych ulegała stałemu rozwojowi i doskonaleniu.

Rozwój ten i udoskonalenia doprowadziły do wyodrębnienia się kilku typów współczesnych rejonów umocnionych.

Zastanówmy się pokrótce i scharakteryzujemy najbardziej charakterystyczne typy rejonów umocnionych :

- a/ typ skoncentrowanych fortyfikacji,
- b/ typ rozproszonych fortyfikacji,
- c/ typ pośredni między rejonem skoncentrowanych a rejonem o rozproszonych fortyfikacjach.

a/ Przykładem typu skoncentrowanych fortyfikacji jest rozbudowana po pierwszej wojnie światowej francuska linia "Maginott".

Cechą charakterystyczną tego typu rejonu umocnionego są zespoły potężnych fortyfikacji stałych, rozbudowanych głęboko pod ziemią, połączonych korytarzami z wysuniętymi na powierzchnię kopułami pancernymi, strzelnicami i punktami obserwacyjnymi.

Głębokość linii "Maginott" wynosiła zaledwie 10 km. Mała głębokość i sztywny system ognia warunkowały wybitnie bierny jej charakter.

b/ Przykładem typu rozproszonych fortyfikacji jest niemiecka linia "Zygfryda", składająca się z drobnych i średnich obiektów fortyfikacyjnych na dość dużych odległościach, połączonych ze sobą w jeden system ogniowy. System całej obrony tego rodzaju rejonu umocnionego jest zbliżony do obrony typu polowego. Nie mniej jednak przy uzupełnieniu go systemem umocnień polowych stanowi on poważny typ silnego rejonu umocnionego.

c/ Przykładem pośredniego typu najbardziej nowoczesnych rejonów umocnionych są rejonu rozbudowane przez Niemców i Finów po pierwszej wojnie światowej, a udoskonalane w czasie ostatniej wojny.

Jednym z przykładów tego typu rejonu umocnionego jest fińska linia "Manerheima".

System obrony tej linii składał się z trzech mocnych pasów obrony i umocnionego pierścienia wyborskiego.

Podstawę obrony stanowiły węzły i punkty oporu, sieć zapór przeciwczołgowych i przeciw piechocie na przednim skraju i w głębi pasów. Każdy węzeł oporu miał 3-4,5 km wzdłuż frontu i 1,5 - 2 km w głąb i składał się z 4 - 6 punktów oporu, w każdym punkcie oporu było 3-5 BSP artyleryjskich i ckm. Przeciętnie każdy węzeł oporu posiadał 15-30 BSP, co wynosiło 6-8 BSP na 1 km frontu. Każdy BSP był otoczony systemem rowów i zapór, niekiedy do 4 - 5 rzędów drutu. Pomędzy drutami stały słupy betonowe, jako zapory przeciwczołgowe, niekiedy do 12 rzędów.

BSP były starannie zamaskowane, a przerwy między nimi wypełnione obroną typu polowego.

Innym przykładem tego typu rejonu umocnionego jest niemiecki "Wał Pomorski" i "Międzyrzecki" rejon umocniony.

Cechą charakterystyczną tych rejonów umocnionych były duże zespoły punktów ogniowych rozmieszczonych nieregularnie z nieznacznie wystającymi nad ziemią kopułami pancernymi.

Punkty te były połączone podziemnymi korytarzami, a w przerwach między dużymi obiektami fortyfikacyjnymi rozmieszczone były pojedyncze BSP, DSB, kopuły pancerne i domy murowane przystosowane do obrony.

Głębokość poszczególnych rejonów umocnionych w zależności od znaczenia kierunku operacyjnego była różna i wynosiła od 10 do 60 km i więcej. Na przykład głębokość linii "Maginott" wynosiła zaledwie 10 km, linii "Manerheima" 55 - 60 km, a "Międzyrzecki" rejon umocniony miał do 150 km, wliczając wszystkie pasy, włącznie z pasem przesłaniania.

~~Stopień~~ rozbudowy poszczególnych umocnień i obiektów był nierównomierny.

Najsilniej rozbudowano i broniono główne pasy obrony, pozostałe pasy obsadzano przez wojska polowe i doprowadzano je do pełnej gotowości bojowej w okresie walki o główny pas obrony.

Rejon umocniony przedstawia sobą całokształt rubieży obronnych i rejonów przygotowanych, szczególnie dla przeciwdziałania czołowemu natarciu.

Każdy oddzielnie wzięty rejon umocniony w powiązaniu z innymi umocnieniami przeznaczony jest dla wykonania następujących zadań :

- osłona ważniejszych kierunków operacyjnych lub rejonów, mających polityczne, ekonomiczne lub wojskowe znaczenie,
- osłona koncentracji i rozwinięcia wojsk,
- stworzenie przykrycia dla operacyjnego manewru wojsk polowych,
- stworzenie warunków do zdecydowanego przejścia wojsk do natarcia,
- osłony ważnych węzłów dróg, przepraw przeszkód wodnych, baz armijnego lub frontowego szczebla i innych ważnych obiektów.

Z tego wynika, że RU posiada bardzo ważne znaczenie, szczególnie w początkowym okresie wojny, kiedy armie polowe w pełni nie zostały zmobilizowane i nie osiągnęły nakazanych im rejonów.

Aby ~~RU~~ spełnić zadania, które zostały przed nim postawione, winien być odpowiednio przygotowany pod względem inżynierskim oraz winien posiadać odpowiednią głębokość.

Podstawą rejonu umocnionego są węzły oporu składające się z punktów oporu, których wielkość zależy od roli i zadania, jakie mają one spełniać, charakteru terenu, rodzaju umocnień i warunków organizacji systemu ognia. Przeciętna szerokość węzła oporu wynosi 6 - 8 km. Węzły oporu obsadza załoga stała w sile do wzmocnionego batalionu. W skład węzła oporu wchodzi kilka punktów oporu w sile od plutonu do wzmocnionej kompanii. Punkt oporu składa się z jednego lub kilku trwałych schronów bojowych. Węzły i punkty oporu są przystosowane do obrony okrężnej.

Jak wykazały doświadczenia do systemu rejonu umocnionego wchodzi :

- pas przesłaniania,
- pozycja przednia spełniająca jednocześnie rolę pozornego przedniego skraju,
- pas zapór przed przednim skrajem o głębokości do 1 km i więcej,
- główny pas obrony.

Poza tym w głębi rozbudowuje się jeszcze kilka pasów i pozycji ryglowych typu polowego.

Pas przesłaniania z reguły rozbudowuje się w system punktów oporu, posiadających niewielką ilość długotrwałych umocnień o dużym nasyceniu zapór inżynieryjnych. Punkty oporu rozmieszcza się z zasady na węzłach dróg, w osiedlach, na dominujących wzgórzach i w rejonie innych ważnych obiektów. Odległość pasa przesłaniania od przedniego skraju obrony 12-20 km. Struktura pasa przesłaniania jak w obronie typu polowego.

Pozycja przednia - spełnia taką samą rolę jak w obronie typu polowego i rozbudowuje się na tych samych zasadach, z tym że posiada więcej umocnień typu polowego i szeroko rozwiniętą sieć zapór.

Pas zapór - rejon umocniony cechuje się silną rozbudową wszelkiego rodzaju zapór przed przednim skrajem i w głębi. Głębokość pasa zapór przed przednim skrajem może wynosić do 1 km i więcej.

W skład pasa zapór wchodzić będą uprzednio przygotowane zapory przeciwczołgowe i przeciwpiechotne.

Zapory przeciwczołgowe będą to: szupy przeciwczołgowe betonowe lub kamienne, betonowe skarpy, rowy przeciwczołgowe oraz pola minowe.

Zapory przeciwpiechotne będą to zazwyczaj pola minowe, pola fugasów chemicznych napełnione TST lub NST, sieć kolejasta dochodząca do kilkunastu rzędów.

Ponadto na szeroką skalę należy stosować urządzenia hydrotechniczne celem zatapiania terenu przed przednim skrajem. Urządzenia te w czasie pokojowym będą zazwyczaj wykorzystane dla gospodarki narodowej.

Główny pas obrony. Struktura głównego pasa nie odbiega od struktury obrony typu polowego, nie mniej jednak posiada on specyfikę w inżynierskiej rozbudowie, wyrażającą się w tym, że poszczególne pozycje rozbudowuje się systemem węzłów i punktów oporu, wyposażonych w umocnienia fortyfikacyjne i zapory. Węzły te i punkty połączone są rowami łączącymi. W przerwach między punktami oporu rozbudowuje się zapory przeciwczołgowe i przeciwpiechotne oraz pojedyncze BSB i DSB.

Główny pas obrony wzmacnia się zaporami przeciwczołgowymi i przeciwpiechotnymi i zabezpiecza się różnorodnymi środkami maskowania.

Wytrzymałość długotrwałych budowli obronnych jest obliczona na zabezpieczenie przed zniszczeniem przez proste trafienie jednego pocisku 203-305 mm, a w niektórych wypadkach i większego kalibru.

Stanowiska ogniowe artylerii i moździerzy wyposaża się w żel-betonowe lub drewniano-ziemne ukrycia dla sprzętu i obsługi.

2. Właściwości organizacji obrony przez pułk piechoty w rejonie umocnionym.

Jeśli RU położony jest na ważnym kierunku lub blisko granicy państwowej, w związku z czym wymagana jest wysoka gotowość bojowa, wówczas jeszcze w czasie pokojowym wyznacza się specjalnie przeszkolone wojska, które stanowią garnizon stały RU. W czasie wojny do RU przybywają wojska polowe, przy czym wojska stanowiące garnizon stały są podporządkowane wojskom polowym.

W wypadku, kiedy RU jest położony w głębi kraju na znacznej odległości od granicy państwowej, może nie posiadać stałego garnizonu w postaci wojsk specjalnych.

W tym wypadku wojska polowe stanowią garnizon RU i są one przewidziane do jego obrony w wypadku rozpoczęcia działań wojennych.

Najbardziej jednak typowym będzie taki rejon umocniony, który posiada stały garnizon o specjalnej organizacji i specjalnym uzbrojeniu.

Obrona RU polega na ścisłym współdziałaniu wojsk polowych z załogami stałymi rejonu umocnionego. Wojsk polowych w obronie RU używa się do obsadzenia pasów i odcinków terenu w celu uporczywej obrony w ścisłym współdziałaniu ze stałymi załogami RU, do wykonywania kontrataków oraz do działań w pasie przesłaniania.

Celem dogodnego kierowania walką rejon umocniony dzieli się na sektory i odcinki.

Sektorem nazywany część RU wyznaczonego do obrony przez DP lub KA wspólnie ze stałymi garnizonami.

Szerokość sektora obrony DP w RU może wynosić 16-24 km, a głębokość obrony stanowi pas przesłaniania i główny pas obrony.

W zależności od ugrupowania bojowego dywizji piechoty każdy sektor dywizyjny dzieli się na 2 - 3 odcinki pułkowe.

Pułk piechoty w składzie dywizji może być w pierwszym lub drugim rzucie dywizji. Z miejsca, jakie pułk zajmuje w ugrupowaniu bojowym dywizji wpływa jego rola, która w treści swojej nie różni się od obrony w warunkach polowych.

Biorąc pod uwagę, że w rejonie umocnionym oprócz jednostek ogólnowojskowych broni się stały garnizon oraz to, że obrona jest zawczasu przygotowana i silnie rozbudowana pod względem inżynieryjnym, pułk piechoty będąc w pierwszym rzucie i na głównym wysiłku, może bronić odcinka o szerokości do 8 km i więcej i głębokości do 6 km. /Patrz szkic nr 1 i nr 2/. Pułk piechoty będący w drugim rzucie dywizji rozmieszcza się w głębi dywizyjnego sektora, w rejonie trzeciej pozycji w gotowości do wykonania kontrataków na nieprzyjaciela, który włamał się do rejonu umocnionego i do deblokowania załóg trwałych budowli obronnych. W wypadku niecelowości wykonania kontrataku broni na trzeciej pozycji lub też wzmacnia obronę pierwszorzutowych pułków piechoty.

~~Pułk piechoty~~ z zasady otrzyma minimalne wzmocnienie w obronie RU, może on otrzymać dwa - trzy dywizjony artylerii, jedna - dwie baterie ppanc lub koz i ksap.

b/ Ugrupowanie bojowe pułku piechoty.

Ugrupowanie bojowe pułku piechoty składać się zwykle będzie z :

- ugrupowań bojowych batalionów pierwszego rzutu,
- drugiego rzutu lub odwodu,
- pułkowej grupy artylerii,
- pułkowego rejonu ppanc /nie zawsze może być organizowany/,
- artyleryjskiego odwodu przeciwpancernego,
- oddziału zaporowego,
- odwodu inżynierskiego.

Batalion piechoty pierwszego rzutu zajmuje rejon obrony, który z reguły obejmuje punkt oporu rejonu umocnionego broniony przez kompanię stałej załogi rejonu umocnionego, ponadto może on wchodzić w skład węzłów oporu, zamykając odcinki między poszczególnymi kompleksami umocnień typu trwałego, jak również może bronić rejonów między węzłami oporu obsadzonymi przez załogi stałe, wydzielając część sił /do kompanii piechoty/, do węzłów oporu bronionych przez garnizony stałe. Sposób rozmieszczenia oraz zadania batalionów będą zależały przede wszystkim od charakteru inżynierskiej rozbudowy RU oraz od ważności kierunku, który zamyka.

Drugi rzut, względnie odwód rozmieszcza się w głębi węzła oporu na drugiej pozycji celem zamknięcia najważniejszego kierunku. Drugi rzut może bronić oddzielnego rejonu lub też może wchodzić w skład węzła oporu bronionego przez załogi stałe. Ponadto drugi rzut przeznaczony jest do wykonywania kontrataków.

Pułkowa grupa artylerii: organizuje się ją z przydzielonej artylerii i moździerzy i rozmieszcza się ją na ogólnych zasadach obrony typu polowego.

Pułkowy rejon przeciwpancerny - nie jest elementem stałym, a konieczność tworzenia jego uwarunkowana będzie od ilości artylerii przydzielonej do pułku piechoty oraz artylerii organicznej załóg stałych. Jeśli pułkowy rejon przeciwpancerny jest organizowany, wówczas poszczególne działa ppanc należy rozmieszczać w drewnianych lub betonowych schronach. Rejon ppanc rozbudowuje się między pierwszą a drugą pozycją.

Artyleryjski odwód przeciwpancerny - jego rozmieszczenie oraz zadanie nie odbiega od zadań wykonywanych przez niego w obronie typu polowego.

Oddział zaporowy - jego działanie jak w obronie typu polowego. Organizowany może być w sile od 1 - 2 plutonów saperów.

Odwód inżynieryjny - jest przeznaczony podobnie jak i w obronie typu polowego dla wykonania niezbędnych prac wynikających w toku prowadzenia walki obronnej. Ponadto odwód inżynieryjny może być wykorzystany dla zabezpieczenia kontrataków drugiego rzutu pułku piechoty lub część może działać w grupach deblokujących.

c/ Właściwości użycia artylerii, czołgów, saperów i pododdziałów wo.

a/ Artyleria.

Pułk piechoty broniący się na głównym wysiłku BP, zamykający ważny kierunek może być wzmacniany 2 - 3 dywizjonami artylerii do strzelania z zakrytych SO. Z artylerii tej Dca pułku tworzy PGA na ogólnych zasadach. Artyleria wchodząca w skład załóg stałych rozmieszczona jest w schronach betonowych lub drewnianych. Artyleria ta nie wchodzi w skład PGA, jednak Dca PGA planuje dla niej ogień w ramach zadań, jakie otrzymała do wykonania. Pułk piechoty w zależności od zadania może być ponadto wzmocniony 1 - 2 bateriami ppanc. Użycie artylerii przeciwpancernej jest analogiczne jak w obronie typu polowego.

b/ Czołgi i działa pancerne.

Dla wzmocnienia obrony ppanc pułk w obronie RU może otrzymać jako wzmocnienie około kompanii czołgów i do kompanii dział pancernych.

Część czołgów i dział pancernych Dca pułku przydziela batalionom pierwszego rzutu, a większość ich pozostawia we własnej dyspozycji w rejonie obrony drugiego rzutu lub odwodu celem wykonywania kontrataków, lub obrony wspólnie z drugim rzutem pułku piechoty drugiej pozycji.

~~Przydzielone do batalionów i kompanii czołgi i działa~~ pancerne używane są dla scementowania batalionowych węzłów ppanc, kompanijnych punktów ppanc oraz w składzie grup deblokujących.

Czołgi i działa pancerne przeznaczone dla wzmocnienia obrony przeciwpancernej rozmieszcza się w specjalnie rozbudowanych schronach.

c/ Saperzy.

Pułk piechoty w obronie rejonu umocnionego może otrzymać jako wzmocnienie około kompanii saperów. Wykorzystanie saperów nabiera szczególnego znaczenia w okresie organizacji obrony dla wykonania skomplikowanych prac inżynierskich.

W związku z tym w okresie przygotowawczym saperów należy wykorzystywać centralnie.

Natomiast w okresie prowadzenia walki część przydzielonych oraz organicznych saperów przydziela się do batalionów i wykorzystane są dla zabezpieczenia obrony batalionów i do organizacji grup deblokujących.

Z pozostałych saperów organizuje się OZap i odwód inżynierski, oraz grupy awaryjno-uratunkowe.

d/ Pododdziały miotaczy ognia.

Dla wzmocnienia poszczególnych punktów oporu używa się pododdziały miotaczy ognia. Najczęściej jednak ze względu na lekki sprzęt i większą możliwość manewrową lekkie miotacze ognia wykorzystuje się w składzie grup deblokujących, celem wypalania siły żywej npla znajdującej się w zdobytych przez niego schronach. Nie wykluczo się również użycia ciężkich miotaczy ognia, dla odpierania ataków npla, które ze względu na duży zasięg ognia / do 240 m/ oraz dużą skuteczność rażenia, mogą mieć szerokie zastosowanie.

e/ Właściwości zabezpieczenia bojowego działań.

a/ Rozpoznanie.

Rozpoznanie w obronie rejonu umocnionego prowadzi się na ogólnych zasadach jak w obronie typu polowego.

~~Repoznanie w obronie rejonu umocnionego poza zadaniami~~

wykonywanymi w obronie typu polowego winno :

- ustalić stanowiska ogniowe artylerii wielkiej mocy przeznaczonych do burzenia oraz SO dział wielkiego kalibru wysuniętych do prowadzenia ognia na wprost, a w szczególności artylerii atomowej,
- wykryć wykonywanie przez npla prac podziemno-minerskich,
- wykryć przygotowanie przez npla napadów chemicznych,
- określenie możliwości użycia przez npla środków zapalających, oraz nowych niestosowanych środków walki służących do niszczenia stałych urządzeń obronnych.

b/ Ubezpieczenie.

Ubezpieczenie w obronie rejonu umocnionego organizuje się w/g ogólnych zasad. Ze względu jednak na możliwość przenikania drobnych grup npla ilość czujek, patroli i innych elementów ubezpieczenia winna być zwiększona.

c/ Obrona przeciwatomowa.

Obronę przeciwatomową organizuje się na ogólnych zasadach jak w obronie typu polowego. Nie mniej jednak wszelkiego rodzaju schrony bojowe winny być odpowiednio przygotowane do prowadzenia walki w warunkach stosowania przez npla broni atomowej.

Ponadto w każdym batalionie należy organizować grupy awaryjno-ratunkowe celem likwidacji skutków napadu atomowego, a szczególnie dla odkopywania zasypanych schronów, SO itp.

d/ Obrona przeciwpancerna.

Cechą charakterystyczną obrony ppanc w obronie rejonu umocnionego jest szerokie wykorzystanie środków ogniowych w umocnieniach stałych, zapór inżynierskich, które w powiązaniu z systemem ognia ppanc pp tworzą silną obronę ppanc. W związku z dużą ilością zapór inżynierskich, masowe użycie czołgów npla możliwe jest jedynie na poszczególnych kierunkach, dlatego też w obronie rejonu umocnionego większego znaczenia nabierają grupy niszczycieli czołgów t.j. drobne pododdziały bogato wyposażone w indywidualne środki ppanc.

Dowódca pułku po otrzymaniu zadania do obrony rejonu umocnionego winien dokładnie zapoznać się :

- z systemem rozbudowy urządzeń obronnych, składem załóg stałych oraz ich zadaniem,
- z rozmieszczeniem i rodzajem zapór,
- z organizacją systemu ognia ze schronów bojowych,
- z inżynieryjnym przygotowaniem terenu.

Dowódca pułku organizuje system ognia przeciwpancernego, na ogólnych zasadach, włączając do niego środki przeciwpancerne załóg stałych.

W podobny sposób Dca pp organizuje system zapór inżynieryjnych, uwzględniając zapory już istniejące, rozbudowane przez załogi stałe.

e/ Obrona przeciwlotnicza.

W związku z silnymi uderzeniami lotnictwa npla jakie on niewątpliwie będzie stosował celem obezwładnienia RU obrona plot odgrywa bardzo ważną rolę.

Obronę plot w pułku piechoty zabezpieczają organiczne środki OPlot oraz środki wyższego szczebla.

Ponadto do walki z samolotami latającymi na niskich pułapach należy wydzielać większą ilość ckm przystosowanych do walki z samolotami npla.

Celem zabezpieczenia sił żywych, technicznych środków walki oraz zapasów przed zniszczeniem z powietrza, należy wykorzystywać stałe umocnienia obronne.

f/ Obrona przeciwichemiczna.

Celem zabezpieczenia wojsk przed skutkami napadu chemicznego należy :

- przystosować istniejące długotrwałe i polowe umocnienia do obrony przeciwichemicznej.

Ponadto obronę Pchem organizuje się na ogólnych zasadach.

g/ Zabezpieczenie skrzydeł i styków.

Skrzydła i styki w RU, jak wykazały doświadczenia bojowe, są bardzo czułym miejscem, dlatego na ich zabezpieczenie należy zwrócić szczególną uwagę. Poszczególne obiekty z zasady są przystosowane do walki od czoła.

~~Jeżeli~~ skrzydła RU nie są oparte o sąsiedni rejon, wówczas należy przedsięwziąć wszelkie środki dla jego zabezpieczenia, celem w tym wypadku jest na skrzydłach RU rozbudować pozycje ryglowe, umożliwiające organizowanie obrony w wypadku wdarcia się npla na skrzydło. Jeżeli skrzydła RU oparte są o trudnodostępny teren, a manewr na jego obejście jest utrudniony lub niemożliwy, i w tym wypadku na zabezpieczenie skrzydła trzeba zwrócić szczególną uwagę, a zwłaszcza wówczas, gdy przeszkody te noszą charakter sezonowy np. błotnisty teren, stanowiący doskonałą przeszkodę wiosną i jesienią, zimą natomiast lub w suche lato może być łatwym do przejścia.

Dca pułku dla zabezpieczenia skrzydła winien dokładnie zorganizować rozpoznanie odkrytych skrzydeł ~~oraz~~ wydzielić część sił i środków dla zabezpieczenia go.

f/ Właściwości organizacji współdziałania.

Sam sposób organizacji współdziałania w obronie rejonu umocnionego jest taki sam jak w obronie typu polowego. Biorąc jednak pod uwagę, że rejon umocniony jest broniący zarówno przez wojska garnizonu stałego jak i wojska polowe, stąd Dca pułku organizując współdziałanie winien dodatkowo poruszyć następujące zagadnienia:

- sposób organizacji obrony długotrwałych umocnień przez wojska polowe, oraz sposób wzajemnego wsparcia ogniowego,
- dokładne rozmieszczenie środków ogniowych wszystkich rodzajów i ich wzajemne powiązanie ogniowe,
- sposób działania pułku w wypadku wykonania uderzenia atomowego przez npla, w jaki sposób zabezpieczyć powstały wyłom w obronie i środki likwidacji skutków uderzenia atomowego,
- sposób zwalczania grup szturmowych npla,
- sposób wykonywania kontrataków najniższych szczebli włącznie,

- sposób współdziałania między pododdziałami piechoty a załogami stałymi,

- sposób działania grup deblokujących i ich wsparcie,

- sposób działania pułku w wypadku okrążenia,

Z zamiarem walki Dca pułku winni być dokładnie zapoznani dowódcy pododdziałów. Ponadto każdy dowódca winien dokładnie znać plan odcinka bronionego rejonu umocnionego, rozmieszczenie bronionych obiektów i skryte drogi dojścia do nich.

Ważne dla obrony obiekty obronne należy zakodować, by przy pomocy najprostszycy sygnalów można było porozumieć się między poszczególnymi pododdziałami broniącymi poszczególnych umocnień.

f/ Organizacja punktów dowodzenia i łączności.

Dowodzenie w obronie RU charakteryzuje się tym, że oprócz wojsk polowych znajdują się załogi stałe, a Dca pp dowodzi nimi poprzez swego zastępcę do spraw załóg stałych /Dca załogi stałej/.

Dowódca pułku swój punkt dowódczo-obseryacyjny wybiera w takim miejscu, które by zapewniło dogodną obserwację pola walki. Najczęściej dca pułku swój punkt dowódczo-obseryacyjny będzie wybierał w rejonie punktu dowódczo-obseryacyjnego swego zastępcy do spraw załóg stałych lub w jego schronie.

Łączność utrzymuje się przy pomocy technicznych¹ ruchomych środków łączności. Łączność z pododdziałami wojsk polowych organizowana jest na ogólnych zasadach, natomiast łączność z poszczególnymi schronami bojowymi, bronionymi przez załogi stałe, dca pułku utrzymuje poprzez swego zastępcę do spraw załóg stałych.

Dużego znaczenia w dowodzeniu nabiera znajomość przez dców wszystkich szczebli i dców rodzajów wojsk sygnalów współdziałania.

g/ Zabezpieczenie polityczne obrony pp w rejonie umocnionym.

Praca partyjno-polityczna w obronie rejonu umocnionego ma na celu zabezpieczenie wysokiej wytrzymałości i uporczywości wojsk i wyrobienia wysokiego ducha moralnego.

~~Szczególnie ważne znaczenie ma mobilizacja całego~~
składu osobowego do wykazania wyjątkowej wytrzymałości,
zorganizowania i dyscypliny w warunkach użycia broni
atomowej i chemicznej przez nieprzyjaciela. Należy dążyć
do wyrobienia u ludzi świadomości, że nikt nie ma prawa
opuszczać zajmowanych pozycji bez zezwolenia dowódcy.
Treścią pracy partyjno - politycznej winno być wyjaśnie-
nie żołnierzom celu i znaczenia walki, umocnienie ich
wiary we własne siły, wyrobienia w składzie osobowym dą-
żenia do nieugiętości i zaciętości w walce.
Praca partyjno-polityczna winna być prowadzona zarówno
w okresie przygotowawczym jak i w okresie prowadzenia
walki.

Szczególnie w okresie walki praca partyjno-poli-
tyczna winna być operatywna. Najlepszą formą jest oso-
bisty kontakt dowódcy i oficerów politycznych z podwład-
nymi w najtrudniejszych momentach walki sytuacjach
bojowych.

Całokształt pracy aparatu partyjno-politycznego,
organizacji partyjnych i ZMP-owskich winien być skiero-
wany na zabezpieczenie pełnego wykonania zadań postawio-
nych przez dowódcę.

3. Prowadzenie walki obronnej przez pułk piechoty w rejonie umocnionym.

a/ Odparcie ataku piechoty i czołgów przed przednim skrajem.

Walka o rejon umocniony rozpoczyna się na jego przed-
polu. Celem jej jest zatrzymanie npla, rozpoznanie
jego ugrupowania i zamiaru oraz niedopuszczenie do
przedniego skraju rejonu umocnionego.

Walkę w tym okresie prowadzą OW w pasie przesłaniania
na ogólnych zasadach obrony typu polowego.

Ostatnią pozycją pasa przesłaniania będzie zazwyczaj
pozycja przednia. OW po wycofaniu się na pozycję
przednią prowadzą walkę na ogólnych zasadach.

~~Dca pułku w tym okresie wspiera walkę pododdziałów na pozycji przedniej ogniem PGA, która ze stanowisk wysuniętych niszczy npla na podejściach do pozycji przedniej, zmuszając npla do rozwinięcia sił głównych i organizacji natarcia na pozycję przednią. Sztab winien zapewnić ciągle napływanie aktualnych danych o położeniu na przedpolu i o przebiegu walki ubezpieczenia bojowego własnego i sąsiadów.~~

Na rozkaz dowódcy dywizji, dowódca pułku przeprowadza wycofanie pododdziałów broniących pozycji przedniej, organizując osłonę wycofania się ogniem PGA i moździerzy ze stanowisk wysuniętych.

Całość działań mających na celu wzbronienie nieprzyjacielowi podejścia do przedniego skraju obrony winna doprowadzić do zadania nplowi dużych strat, zatrzymania jego natarcia, wykrycia ugrupowania bojowego, zamiarów i kierunku głównego uderzenia oraz opóźnić termin przejścia npla do natarcia. Nieprzyjaciel winien być wprowadzony w błąd co do rozbudowy i siły naszej obrony, a obrona odpowiednio wzmocniona na najbardziej zagrożonym odcinku.

W czasie zajmowania przez nieprzyjaciela podstawy wyjściowej do natarcia i po jej zajęciu dowódca pułku powinien:

- nieprzerwanie rozpoznawać siłę, skład i zamiary nieprzyjaciela,
- wzbraniać nieprzyjacielowi zajmowania podstawy wyjściowej i utrudniać jej rozbudowę przez obeszwałnianie i nękanie go ogniem artylerii i moździerzy,
- niszczyć siłę żywą i sprzęt bojowy nieprzyjaciela,
- rozbudowywać i doskonalić własną obronę.

Zadania te należy wykonać tak, aby nie zdradzić nieprzyjacielowi własnego ugrupowania i systemu ognia, nie dopuścić do zużycia lub przedwczesnego osłabienia własnych sił i środków, zachowując je na czas rozpoczęcia przez nieprzyjaciela właściwego natarcia.

Szczególnie nie należy dopuścić do zdradzenia rozmieszczenia elementów bronionych przez załogi stałe. Manewr siłami i środkami stosować należy szeroko tylko pododdziałami piechoty.

Natarcie nieprzyjaciela rozpoczyna się zwykle atomowym, artyleryjskim i lotniczym przygotowaniem ataku. Artyleryjskie przygotowanie ataku będzie zazwyczaj dłuższe.

W czasie artyleryjskiego i lotniczego przygotowania ataku głównym zadaniem broniących się wojsk jest zadanie nieprzyjacielowi takich strat własnym ogniem, które doprowadziłyby do zerwania lub osłabienia jego ataku.

Jednocześnie stosuje się środki celem zabezpieczenia wojsk własnych od ognia nieprzyjaciela, szczególnie poprzez ukrycie wojsk w schronach, a na SO pozostawienie obserwatorów. Jedynie pododdziały artylerii i moździerzy prowadzące ogień z zakrytych SO wykonują zadania zgodnie z planem.

Pododdziały będące w schronach znajdują się w gotowości do natychmiastowego zajęcia SO celem odparcia ataku nieprzyjaciela.

Z chwilą rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela ogień doprowadza się do największego natężenia, zwracając szczególną uwagę na odcięcie piechoty od czołgów i niszczenie czołgów npla.

Jeśli nieprzyjaciel wykonał uderzenie atomowe na pierwszą i drugą pozycję, wówczas cały ciężar walki przyjmują załogi stałe, na które w mniejszym stopniu oddziaływuje wybuch atomowy ze względu na wytrzymałość schronów, oraz te pododdziały, które nie zostały objęte uderzeniem atomowym. Pododdziały te przy ścisłym współdziałaniu ze sobą winny utrzymywać zajmowane pozycje i obiekty dążąc do wykrwawienia i zatrzymania nieprzyjaciela.

W wypadku naruszenia systemu ognia Dea pułku winien nakazać wysunąć część ckm, czołgów, dział pancernych i przeciwpancernych oraz inne środki walki na zapasowe stanowiska ogniowe, dążąc do odtworzenia naruszonego systemu ognia.

Pododdziały nie będą mogły zająć się w pełni likwidacją skutków napadu atomowego i najczęściej ograniczą się tylko do środków obrony indywidualnej.

Zgodnie z zaistniałą sytuacją Dca pułku ześrodkowuje ogień artylerii i moździerzy celem zanknięcia wyłomu wykonanego poprzez uderzenie bronią atomową. Jednocześnie na zagrożony kierunek, celem zanknięcia go Dca pułku winien skierować artyleryjski odwód ppanc, oddział zaporowy, a niekiedy i część swego drugiego rzutu lub odwodu. Z odcinków najbardziej niebezpiecznych /silne napromieniowanie/ należy wyprowadzić wojska. Dca pułku w miarę potrzeby może zluzować jedną z kompanii oraz zarządza przeprowadzenie częściowych zabiegów sanitarnych i częściowej dezaktywacji umundurowania i uzbrojenia.

W wypadku wdarcia się nieprzyjaciela w głąb odcinka obrony pułku piechoty na jednym z kierunków, pododdziały utrzymując pozycje i obiekty winny nie dopuścić do dalszego rozprzestrzeniania się npla. Dowódca pułku na zagrożony kierunek winien wysłać swój artyleryjski odwód przeciwpancerny, który przy współdziałaniu z artylerią ppanc załóg stałych, winien zniszczyć atakujące czołgi nieprzyjaciela. Jeśli nieprzyjaciel uzyskał powodzenie na wąskim odcinku wówczas ogniem dział, moździerzy i broni maszynowej oraz ogniem środków ogniowych ze schronów bojowych znajdujących się w głębi, a także ogniem z sąsiednich punktów oporu należy zakłamać natarcie nieprzyjaciela, tym samym stworzyć dogodne warunki do wykonania kontrataku swoim drugim rzutem lub odwodem.

Kontratak wykonuje się w/g zasad obowiązujących w obronie typu polowego.

W warunkach stosowania broni atomowej przez nieprzyjaciela, kontratak może być nie-możliwy lub niecelowy, wówczas Dca pułku swoim drugim rzutem przechodzi do obrony drugiej pozycji nie dopuszczając do dalszego rozprzestrzeniania się nieprzyjaciela i pogłębienia włamania.

W tym wypadku poszczególne schrony bojowe oraz poszczególne pododdziały winny bronić się nawet w warunkach pełnego okrążenia, tym samym wiążąc siły nieprzyjaciela, a jednocześnie stwarzając warunki do wykonania kontrataku przez drugi rzut dywizji.

Jeśli nieprzyjaciel zajął i zablokował część trwałych budowli obronnych, dowódca pułku winien skierować cały swój wysiłek na zapewnienie jak najdłuższego oporu niezniszczonych schronów bojowych, jednocześnie przy wsparciu sąsiednich punktów oporu ogniem i uderzeniem grup deblokujących zniszczyć nieprzyjaciela i deblokować poszczególne obiekty.

4. Wnioski ogólne.

- RU o stałej załodze wspólnie z wojskami typu polowego stanowi trudną do zdobycia rubież obronną.
- Załogi stałe o specjalnym wykształceniu i uzbrojeniu stanowią wzmocnienie wojsk polowych broniących RU, a dowódca załogi stałej jest zastępcą dowódcy pułku do spraw załóg stałych.
- Struktura RU nie odbiega od ogólnych zasad obrony typu polowego z tym, że :
 1. Występuje nowy element - pas zapór przed przednim skrajem o głębokości do 1 km i więcej.
 2. Główny pas obrony rozbudowany jest systemem węzłów i punktów oporu, wyposażonych w umocnienia fortyfikacyjne i zapory inżynieryjne.
- Praca dowódcy pułku nad organizacją obrony nie odbiega od ogólnych zasad jak w obronie typu polowego, jednak dowódca pułku organizując współdziałanie winien zwrócić szczególną uwagę na uzgodnienie zadań z załogami stałymi poszczególnych obiektów.
- Obrona w rejonie umocnionym winna być szczególnie uporczywa i winna doprowadzić do zakamania się wszystkich ataków npla.
- Nieprzyjaciel, który włamał się w głąb odcinka obrony pułku piechoty, opanował lub zablokował część schronów bojowych, należy niszczyć zmasowanym ogniem oraz kontratakami grup deblokujących, a w sprzyjających warunkach i drugim rzutem.

Źródła:

- Regulamin polowy cz. I § 716-731, 945-952.
"Pobieda Krasnoj Armii na Karelskim Piereszejkie".
"Proryw ukreplonych pozycji i forsowanie rek" str. 34.
"Dołgowremiennaja fortifikacija" wydawn. 1952 r.
"Wybrane operacje Armii Radzieckiej".

Pomoce naukowe:

Schemat nr 1: "Ugrupowanie bojowe i struktura obrony pułku piechoty rejonu umocnionego w dwu rzutach /wariant/".

Schemat nr 2: "Ugrupowanie bojowe i struktura obrony pułku piechoty rejonu umocnionego w dwu rzutach /wariant/".

OPRACOWAŁ:
WYKŁADOWCA KATEDRY T.O.

/-/ TRZĄSKI - mjr

Wykonano w 125 egz.

Egz. nr 1-125-bibl. tajna
Wyk. Trząski, mjr
Druk Nieznach, dn. 9. IV. 56r.
Nr ks. 1413/RÉD.-WYDAWN.
Brudn. nr 0397/19.

